

Durmuş Hocaođlu

Meclis ve Meşrûiyet

Aksiyon., Yıl: 7., Sayı: 360; 27.10.2001-02.11.2001 (Cumartesi-Cuma)., s.38

Durmuş Hocaođlu, *Aksiyon*, Analiz Sıra No: 108; 2001 Sıra No: 21

Atıf:

- Hocaođlu, Durmuş., “Meclis ve Meşrûiyet”., *Aksiyon.*, Yıl: 7., Sayı: 360; 27.10.2001-02.11.2001 (Cumartesi-Cuma)., s.38

“Millet ile olan bağının kopma noktasına geldiğini ve Millet tarafından istenmeyen fuzûlî bir yüke münkalib olduğunun düşünöldüğünü farketmiş bulunan Milletin Meclisi, çok bâriz bir sûrette, Millî İrâde'den kaçmıştır.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi, yaklaşık yüzotuz yıllık Türk Parlamanterizm tarihinin en büyük bir ürünüdür. Dikkat edilmelidir ki, İstiklâl Harbi Meclis ile yürütölmüş ve Zafer Meclis ile elde edilmiştir. Beceriksiz ellerde felâketten felâkete süröklendikten sonra, trajik bir şekilde tarihe gömülen Osmanlı'nın elde kalan son bakıyyesi, Türk'ün çekilebileceği son sınır olan Anadolu topraklarının kurtarılması gibi azîm bir projeye soyunan İstiklâl Harbi'nin kurmay hey'eti, bu hayat-memat mücâdelesini birçok üçüncü dünya ülkesinde göröldüğünün aksine, “ihtilâl komiteleri” benzeri kuruluşlar aracılığıyla değil, Millî İrâde'nin tecelligâhı olan Millî Meclis ile icrâ etmişlerdir. Bunun ne kadar ehemmiyetli ve ne kadar derin hikmetler yüklü olduğu üzerinde tefekkür edilmelidir. Meclis, bu îtibarla, bir bakıma, Türkiye'nin rûhu demektir; daha doğrusu öyle olmalıdır.

Fakat bu husus acaba, Büyük Zafer sonrasında pratikte ne ölçüde tahakkuk edebilmiştir; bunun da üzerinde ayrıca yüksek sesle tefekkür edilmelidir.

Ancak, şu ânda Meclis, üzerinde çok ciddiyetle durulması lâzım gelen bir müessese hâlini almıştır; bu, Meclis'in yaptıklarından dolayı değil, yapması îcap ettiği hâlde yapmadıklarından, yapamadıklarından ileri gelmektedir.

Şu soruyu cesâretle sormaktan berî olmamalıyız: Meclis, olması gerekenin ne kadarını oldurabilmekte, bulunması gereken noktanın neresinde bulunabilmektedir? Daha açıkçası, Meclis, ne ölçüde “Meclis” olabilmektedir?

Türkiye'de yaşanan trajedilerin en büyüklerinden, en vahîmlerinden birisi de bu noktada ortaya çıkıyor ki o da, Türk demokrasi ve parlamanterizm tarihinin en büyük krizidir: Meclis, kendi meşrûiyetini aşındırıyor, tahrir ediyor, tartışmalı hâle getiriyor. Bu vahîm olgunun son derece bâriz göstergelerini şu iki ana başlık altında toparlayabiliriz:

Bir: Millî İrâde'nin temsilcisi olan — daha doğrusu öyle olması gereken — Meclis, kendi eliyle, kendi irâdesinin üstünde bir başka meclis tanımayı, ona boyun eğmeyi prensip olarak kabul

etmiş bulunuyor. Avrupa Birliği'ne girmek istemenin bundan başka bir mânâsı yoktur. Bu “intihar projesi” gerçekleştiği takdirde, artık “Hâkimiyet kayıtsız şartsız Millet'indir” ilkesi alenen ihlâl edilmiş, kendisinin sebep-i hikmeti olan irâde reddedilmiş olacaktır. AB üyesi olan bir Türkiye'nin meclisi, Avrupa Birliği Meclisi'ne tâbî bir “koloni meclisi” veya “eyâlet meclisi” olacaktır ki bu vaziyette o prensibin de “hâkimiyet öncelikle metbû-u mufahhamımız AB'nin, sonra — oradan artarsa — Millet'indir” şeklinde değiştirilmesi iktizâ edecektir. Bu, sâdece iktidarın değil, bütün meclis üyelerinin ve bütün siyâsî partilerin müştereken irtikâb ettikleri bir cürümdür.

İki: Millî İrâde'nin tecellîgâhı olan — daha doğrusu öyle olması gereken — Meclis, bu niteliğini önemli bir nisbette kaybetmiş gibidir. Zira, “Millet” ile O'nun meclisi arasında bir kopukluk bulunmaktadır. Meclis, Millî İrâde'yi tam mânâsıyla temsil etmek ve tecellî ettirebilmek kudret, cesâret, ferâset ve basîretini hâiz görünmekte değildir. Ne yazık ki Meclis, adetâ, ontolojik olarak “kendinde” bir mânâ ve kıymet taşımadığını, yâni Millet'ten bağımsız ve Millet'e muhtaç olmayan bir “kendinde varlık” olmadığını; varlığının sebep-i hikmetinin “bizzat kendisi” değil “Millet” olduğunu unutmuş veya anlamamış görünmekte; “kendisi için ve kendinde” var olduğunu ve bu sebeple de Millet'e hâdim değil hâkim olma mevkiinde bulunduğunu vehmetmekte; bunun için de *kendisi için çalışan, kendi-kendisini besleyen* bir süreç geliştirmekte ve Millet ile olan bağlarını asgarî hadlere indirmektedir. Bu fecî vaziyetin birçok göstergelerinden birisi de, Millî İrâde'nin temsilcisi olan Meclis'in bu irâdeden kaçması, tecellîsinden korkmasıdır.

Bu da, iktidar ve muhâlefet dâhil tüm meclis üyelerinin ve siyâsî partilerin müşterek suçudur. Sâdece iktidar partilerinin değil, bütün siyâsî partilerin hepten dibe vurmalarının, hattâ, başlangıçta büyük ümitler bağlanan fakat bugüne kadar henüz can alıcı birçok mevzûda ciddî hiçbir tez geliştiremeyen ve sâdece tedâfûî bir stratejiye yönelen, çiçeği burnunda AKP'nin dahi erimeye başlamasının bundan başka bir mânâsı olamaz. Ne yazık ki, Türk Toplumunu, şu ândaki Meclis'i bir çâregâh değil, önünü kesen bir mânâia, ufkunu karartan bir heyulâ gibi görmeye başlamıştır.

Meclis'in içine düşmüş olduğu, Türkiye'nin istikbâlini karartan bu fecî durum, kendisini en son, “Referandum” meselesinde çok açık ve çok seçik olarak ortaya koymuş bulunmaktadır. Mâlûm olduğu üzere, milletvekillerinin önce maaşlarında yaptıkları “ayarlar” ve sonra da özlük haklarındaki “düzenlemeler”, geçim sıkıntısına düşmüş bulunan bu toplumda, bu sessiz toplumda dahi büyük bir öfke ve infiâl yarattı; işsizliğin çığ gibi büyüdüğü, biraz daha ucuz ekmek alabilmek için geceyarılarından îtibâren milyonlarca insanın ekmek kuyruklarına girdiği, “yârın” duygusunun kaybolduğu bu kaotik ortamda, iktidar ve muhâlefet ayrımı pek olmaksızın hemen hemen tüm milletvekillerinin müştereken icrâ ettikleri bu fiiller, bir hakaret, bir istihzâ olarak algılandı. İşte, tam bu noktada, Cumhurbaşkanı'nın konuyu bir “halk oylaması”na sunmak istemesi, Meclis üyeleri indinde adetâ bir “ölüm fermânı”na dönüştü; öyle ki, hepsi birden işini-gücünü bırakarak (hangi iş, hangi güç?) “ne yaparız da bu referanduma mâni' oluruz”u düşünmeye başladılar. Meclis'in bu tavrını “kendi içinde” anlamamak mümkün değil; çok haklılar: Referandum, her ne kadar dar mânâsıyla yukarıda zikredilen konuya münhasır gibi görünse de, asıl olarak, iktidar ve muhâlefetiyle birlikte hâl-i hâzırda Meclis'in tümüne karşı bir güven oylaması mânâsı taşıyacaktır. Bu ise, sonu başından belli bir Yeşilçam senaryosundan başka birşey değildir: Meclis'in tepeden tırnağa değişmesi.

İşte, Yüce Meclis'in bu yüceliğine hâlel getiren zaafiyeti burada açığa çıkmaktadır: Millet ile olan bağının kopma noktasına geldiğini ve Millet tarafından istenmeyen fuzûlî bir yüke münkalib olduğunun düşünüldüğünü farketmiş bulunan Millet'in Meclisi, çok bâriz bir sûrette, Millî İrâde'den kaçmıştır.

Son ândaki âcil girişimlerle şimdilik *kurtulan* Meclis, neleri tahrip ettiğini çok iyi düşünmelidir; en başta kendi meşrûiyeti olmak üzere.

